

ZƏRGƏRLİK VƏ ANTİKVAR ƏŞYALARININ QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ METODOLOGİYASI VƏ RİSKLƏR

ÜMUMİ MƏLUMAT

Zərgərlik əşyalarının qiymətləndirilməsi, xüsusilə antikvar zərgərlik əşyalarının qiymətləndirilməsi bir neçə faktora əsaslanır. Belə qiymətləndirmə üçün əsas məsələlər aşağıdakılardır:

1. **Çəkisi və qızılın zərgərlik markası (probu):** Zərgərlik əşyalarında istifadə olunan qızılın müxtəlif probaları ola bilər (məsələn, 585, 750, 999). Daha yüksək probalı qızıl daha qiymətli sayılır. Əşyaların çəkisi qiymətə birbaşa təsir edir, çünki qızılın hər qramı bazar qiymətinə uyğun olaraq qiymətləndirilir.
2. **Dizayn və nadirlik:** Antikvar zərgərlik əşyaları, bəzən müəyyən bir dövrə və ya ustaya aid olan unikal dizaynları ilə qiymətləndirilir. Nadir və yüksək keyfiyyətli işlər qiyməti artırır.
3. **Yaş və tarixi dəyər:** Əgər zərgərlik əşyası tarixi əhəmiyyətə malik bir dövrə (məsələn, Art Deco, modernizm və ya klassizm dövrünə) aiddirsə, o zaman əlavə dəyərə malik ola bilər.
4. **Vəziyyət:** Zərgərlik əşyasının vəziyyəti çox vacibdir. Əgər əşya yaxşı vəziyyətdədirsə, qiyməti yüksək olacaq. Lakin, bəzən zərgərlik əşyaları, onların yaşına görə, zədələnmiş olsa belə, kolleksiyaçılar tərəfindən yüksək qiymətləndirilə bilər.
5. **Daşlar və əlavə əşyalar:** Zərgərlik əşyalarında qiymətli daşlar (briqadalar, sapfir, zümrüd, və s.) varsa, bu, qiyməti artırır. Əgər daşlar nadir və ya tarixi dəyərə malikdirsə, qiymət daha da yüksəlir.
6. **Zərgər və istehsalçı markası:** Əgər zərgərlik əşyası tanınmış bir zərgər və ya marka tərəfindən hazırlanıbsa, bu, əşyanın qiymətini artırır. Məşhur ustalar və markalar, məsələn, Cartier, Tiffany və ya Bulgari, əşyanın qiymətinə əlavə dəyər qatır.
7. **Həqiqilik:** Əşyanın orijinallığının təsdiqlənməsi çox vacibdir. Sertifikatlar, sənədlər və ya zərgərlik markaları əşyanın orijinallığını təsdiq edərsə, bu, qiymətini artırır.

Dəqiq qiymətləndirmə üçün, peşəkar bir zərgərə və ya antikvar mütəxəssisinə müraciət etmək məsləhətdir.

ZƏRGƏRLİK VƏ ANTİKVAR ƏŞYALARIN IDENTİFİKASIYASI

Zərgərlik və antikvar əşyaların qiymətləndirilməsi zamanı identifikasiya mühüm prosesdir. Bu, əşyaların orijinallığının və dəyərinin müəyyən edilməsi üçün vacibdir. Bu proses müxtəlif sahələrdə biliklər tələb edir, məsələn, metallurgiya, incəsənət tarixi, antikvar və zərgərlik sahələrində. Hər bir əşyanın identifikasiyasını nəzərdən keçirək.

1. Qızılın identifikasiyası

Qızılın identifikasiyası bir neçə mərhələdən ibarətdir:

- ❖ **Qızılın sınır (proba) göstəricisi:** Qızılın təmizliyini müəyyən etmək üçün sınır (adətən karatla və ya faizlə ifadə edilir) istifadə olunur. Məsələn, 24 karat qızıl təmiz qızıldır, əlavə qarışıqlar olmadan. Qızılın təmizliyini müəyyən etmək üçün xüsusi cihazlar və ya kimyəvi testlər, məsələn, turşu testləri istifadə olunur.

- ❖ **Marka və işarələr:** Qızıl əşyalarında tez-tez metalın sınırı haqqında məlumat verən markalar olur. Məsələn, 585 sınırı (58,5% qızıl) və ya 750 (75% qızıl). Həmçinin istehsalçıya aid markalar, istehsal tarixi və ölkə haqqında məlumat ola bilər.
- ❖ **Test üsulları:** Qızılın orijinallığını təsdiqləmək üçün müxtəlif üsullar mövcuddur. Məsələn, maqnit testi (qızıl maqnit deyil) və ya turşu testi tətbiq edilir. Bu zaman nümunə turşu məhluluna salınır və reaksiyaya əsasən metalın təmizliyi müəyyən edilir.

2. Zərgərlik əşyalarının identifikasiyası

Zərgərlik əşyalarının identifikasiyası yalnız materialları ilə bağlı deyil, həm də onların xüsusiyyətlərini müəyyən etməyə əsaslanır:

- ❖ **Materiallar:** Qızıldan başqa, zərgərlik əşyaları gümüş, platin, titan və digər materiallardan da hazırlanmış ola bilər. Bu materialların hər birinin özünəməxsus xüsusiyyətləri var və onları ayırd etmək vacibdir.
- ❖ **Dəyərli daşlar:** Zərgərlik əşyaları tez-tez dəyərli daşlarla bəzədilir (brilyantlar, zümrüd, almaz, safir və s.). Dəyərli daşların identifikasiyası təbii daşları sintetiklərdən və ya imitasiya daşlardan ayırd etmək üçün bilik tələb edir. Bunun üçün müxtəlif üsullar istifadə olunur, məsələn, spektral analiz, rentgen analizindən istifadə, eləcə də xüsusi avadanlıqlar, məsələn, lupa və mikroskop ilə yoxlama.
- ❖ **Marka və möhürlər:** Zərgərlik əşyalarında tez-tez istehsalçıya, metalın sınırına və ya istehsal ilinə aid möhürlər olur. Bu, əşyanın orijinallığını və qiymətini müəyyən etməyə kömək edir.

3. Antikvar əşyaların identifikasiyası

Antikvar əşyaların identifikasiyası daha mürəkkəb bir prosesdir, çünki bu, obyektin orijinallığının, mənşəyinin və qiymətinin müəyyən edilməsini tələb edir. Bu, aşağıdakı mərhələləri əhatə edə bilər:

- ❖ **Yaş və mənşə:** Antikvar əşyalarının yaşını və mənşəyini müəyyən etmək üçün müxtəlif üsullar istifadə olunur, məsələn, materiallar üzərində tədqiqatlar (məsələn, qədim rəsmlər rentgen flüoresansiyası ilə araşdırıla bilər). Həmçinin, əşyaların üslubu və istehsal texnikası da nəzərə alınır.
- ❖ **Sənədlər və tarix:** Antikvar əşyalarının tarixini və ya sənədlərini yoxlamaq vacibdir, məsələn, hərrac qeydləri və ya əvvəlki sahibləri haqqında məlumatlar. Bir əşyanın tarixi onun qiymətini əhəmiyyətli dərəcədə artırır.
- ❖ **Vəziyyət və qorunma:** Antikvar əşyasının vəziyyəti onun qiymətləndirilməsində mühüm rol oynayır. Zədələnmələrin, bərpa işlərinin və orijinallıq elementlərinin yoxlanılması, əşyanın qiymətini müəyyən etməyə kömək edir.
- ❖ **Müəlliflik və emalatxana:** Məsələn, sənət əsərlərində müəllifin kimliyi və ya müəyyən bir emalatxanaya aid olub-olmaması çox önəmlidir. Bu, əşyanın qiymətini əhəmiyyətli dərəcədə təsir edə bilər.

Zərgərlik və antikvar əşyaların identifikasiyası materialşünaslıq, tarix və incəsənət sahələrində bilik və təcrübə tələb edir. Dəqiq qiymətləndirmə aparmaq üçün metalın sınırını, materialları, marka və möhürləri, həmçinin əşyanın tarixi dəyərini və mənşəyini nəzərə almaq lazımdır. Əşyaların orijinallığını və dəyərini düzgün müəyyən etmək üçün ətraflı yoxlama aparmaq vacibdir.

QIZIL, ZINƏT VƏ ANTİKVAR ƏŞYALARIN QIYMƏTLƏNDİRİLMƏSİ METODLARI

Qızıl, zinət və antikvar əşyaların qiymətləndirilməsi — obyektlərin dəyərini müəyyən etmək prosesi olub, bir sıra amillərə əsaslanır, məsələn, mənşəyi, vəziyyəti, keyfiyyəti, nadirliyi və tələb. Bunun üçün bir neçə metod mövcuddur ki, onlar həm tək-tək, həm də birlikdə tətbiq oluna bilər. Əsas metodları nəzərdən keçirək:

1. Satışların müqayisə metodu (bazar metodu)

Bu metod qiymətləndirilən obyektin bazar dəyərini müəyyən etmək üçün onun oxşar obyektlərlə müqayisə edilməsini nəzərdə tutur. Müqayisə olunan əşyaların eyni və ya bənzər xüsusiyyətlərə malik olması lazımdır.

- ❖ **Qızıl, zinət və antikvar əşyalar üçün:** əşyanın metalı, daşları və dizaynı ilə oxşar əşyalarla müqayisə edilir.
- ❖ **Antikvar əşyalar üçün:** mebel, rəsm, qab-qacaq və s. kimi oxşar əşyalarla müqayisə aparılır.

2. Gəlir yanaşma metodu

Bu metod, gələcəkdə gəlir gətirə bilən obyektlərin qiymətləndirilməsində daha çox istifadə olunur, məsələn, nadir kolleksiya əşyaları. Qiymətləndirmə, obyektin satışından və ya icarəsindən gözlənilən gəlirə əsaslanır.

- ❖ **Antikvar əşyalar üçün nümunə:** antikvar mebelin filmlər üçün çəkilişlərdə və ya sərgilərdə icarəyə verilməsi.

3. Xərc metodu

Bu metod, obyektin istehsalı üçün sərf olunan materialların və əmək xərclərinin dəyərinə əsaslanır. Qızıl, zinət əşyalar üçün bu, metallarla, qiymətli daşlarla və ustanın işinə çəkilən xərcləri əhatə edir.

Nümunə: üzük qiymətləndirilərkən qızılın və daşların dəyəri nəzərə alınır.

4. Ekspert qiymətləndirilməsi metodu

Bu metod, mütəxəssislərin biliklərinə əsaslanan qiymətləndirmədir. Ekspertlər, obyektin mənşəyini, nadirliyini, tarixi və bədii dəyərini nəzərə alaraq qiymət müəyyən edirlər. Onlar həmçinin arxivlərdən və kataloqlardan istifadə edərək qiymətləndirməni dəqiqləşdirə bilərlər.

Antikvar əşyalar üçün nümunə: qədim rəsmlərin, heykəllərin və digər sənət əsərlərinin qiymətləndirilməsi.

5. Vəziyyətin qiymətləndirilməsi (Condition Grading)

Antikvar və qızıl, zinət əşyalarının qiymətləndirilməsində obyektin vəziyyəti böyük əhəmiyyət kəsb edir. Vəziyyət qiymətləndirilməsində zədələr, bərpa işləri, itkilər və əşyanın orijinal vəziyyətinin saxlanması kimi amillər nəzərə alınır.

- ❖ **Qızıl, zinət əşyalar üçün nümunə:** üzükdəki cızıqlar, daşların solması və ya əşyanın zədələnmiş hissələri.

- ❖ **Antikvar əşyalar üçün nümunə:** bərpa işlərinin olması, köhnəlmə və ya defektlər, bunlar qiymətə təsir edə bilər.

6. Tarixi və mədəni dəyər

Antikvar əşyalar üçün obyektin tarixi və mədəni dəyəri çox mühüm rol oynayır. Məsələn, nadir sənət əsərləri, mebel və ya zərgərlik əşyaları, əhəmiyyətli tarixi hadisələrlə və ya məşhur şəxslərlə əlaqəli olduqda, fiziki vəziyyətindən asılı olmayaraq yüksək qiymətə sahib ola bilər.

Nümunə: məşhur şəxslərlə və ya vacib hadisələrlə əlaqəli olan əşyalar.

7. Tələb və trend proqnozlaşdırılması

Mövcud bazar tendensiyalarına və tələbə diqqət yetirmək xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Auksionlar və kataloqlar mövcud trend və tələbləri izləyir və müəyyən əşyaların bu dövrdə nə qədər populyar və ya nadir olmasından asılı olaraq onların qiyməti dəyişə bilər.

Qızıl, zinət əşyalarının və antikvar əşyaların qiymətləndirilməsi çoxşaxəli bir prosesdir və bir çox amilləri nəzərə alır. Peşəkar qiymətləndirmə obyektin bazar dəyərindən tutmuş tarixi dəyərinə qədər bütün aspektləri nəzərə almalıdır. Son qiymət yalnız materialların və istehsal vaxtının dəyərindən deyil, həm də tələb və mədəni əhəmiyyət kimi subyektiv amillərdən asılı olacaqdır.

PRAKTİK HESABLAMALAR

1. Qızılın qiymətləndirilməsi

Qızılın qiymətləndirilməsi üçün adətən aşağıdakı formula istifadə olunur:

$$\text{Qızılın qiyməti} = \text{Qızılın çəkisi (qramla)} \times \text{Qızılın qram qiyməti}$$

Burada:

- ❖ **Qızılın çəkisi** — qızılın olduğu obyektin çəkisi, adətən qramla ölçülür.
- ❖ **Qızılın qram qiyməti** — qızılın bazar qiyməti. Bu qiyməti xüsusi maliyyə platformalarından və ya zərgərlik mağazalarından öyrənmək mümkündür.

Nümunə:

Əgər sizin 10 qram çəkisi olan qızıl üzüyünüz varsa və qızılın bazar qiyməti 5000 manatdırsa, onda onun qiyməti belə hesablanır:

$$\text{Qızılın qiyməti} = 10 \text{ qram} \times 5000 \text{ manat/qram} = 50,000 \text{ manat}$$

2. Zərgərlik məmulatlarının qiymətləndirilməsi

Zərgərlik məmulatlarının qiymətləndirilməsində yalnız qızılın çəkisi və keyfiyyəti deyil, həmçinin:

- ❖ **Qızılın sınağı** (məsələn, 585, 750, 999 sınağı) — nə qədər yüksək sınaq, o qədər qiymətli olur.

- ❖ **Dekorativ daşlar** — zərgərlik məmulatlarında qiymətli daşlar ola bilər, bunlar da qiymətə təsir edir.

Zərgərlik məmulatlarının qiymətini qiymətləndirmək üçün belə bir formula istifadə olunur:

Məmulatın qiyməti = (Qızılın çəkisi × Qızılın qram qiyməti × Sınaq) + Qiymətli daşların qiyməti + Usta haqqı

- ❖ **Qızılın çəkisi** — yuxarıda qeyd olunduğu kimi.
- ❖ **Qızılın qram qiyməti** — qızılın bazar qiyməti.
- ❖ **Sınaq** — məsələn, 585 sınağı üçün bu, 0.585 olacaq.
- ❖ **Qiymətli daşların qiyməti** — daşların keyfiyyətinə və bazara görə müəyyən edilir.
- ❖ **Usta haqqı** — məmulatın hazırlanması və ya bərpası üçün ustanın aldığı məbləğ.

Nümunə:

10 qram çəkisi olan 585 sınaqlı qızıl üzük və almaz ilə:

- ❖ Qızılın qram qiyməti = 5000 manat.
- ❖ Sınaq = 0.585.
- ❖ Almazın qiyməti = 10,000 manat.
- ❖ Usta haqqı = 2000 manat.

Üzükün qiyməti = (10 qram × 5000 manat/qram × 0.585) + 10,000 manat + 2000 manat = 2925 manat + 10,000 manat + 2000 manat = 14,925 manat

3. Antikvarların qiymətləndirilməsi

Antikvarların qiymətləndirilməsi daha mürəkkəbdir, çünki qiymətə bir çox amillər təsir göstərir, məsələn, nadirlik, vəziyyət, tarixi dəyər və bazardakı tələb. Antikvar qiymətləndirməsi üçün belə bir formula istifadə edilə bilər:

Antikvarın qiyməti = (Bənzər obyektlərin bazar qiyməti) + (Obyektin vəziyyəti) + (Nadirlik və tarixi dəyər) + (Bərpa və ya təmir xərcləri)

- ❖ **Bənzər obyektlərin bazar qiyməti** — oxşar obyektlərin satışına dair məlumatlar əsasında müəyyən edilir.
- ❖ **Vəziyyət** — obyektin yaxşı vəziyyətdə olması qiyməti artırır (zədələr və ya təmir olunmayan obyektlər qiymətə mənfi təsir edir).
- ❖ **Nadirlik və tarixi dəyər** — nadir obyektlər və tarixi əhəmiyyəti olan əşyalar çox bahalı ola bilər.
- ❖ **Bərpa xərcləri** — əgər obyekt zədələndisə, onun bərpası üçün çəkilən xərclər qiymətə təsir edəcək.

Nümunə:

Məsələn, bir qədim rəsm əsəri:

- ❖ Bənzər rəsm əsərlərinin bazar qiyməti = 200,000 manat.
- ❖ Vəziyyəti = yaxşı (+ 50,000 manat).
- ❖ Nadirliyi = unikal obyekt (+ 100,000 manat).
- ❖ Bərpa xərcləri = 20,000 manat.

Rəsm əsərinin qiyməti = 200,000 manat + 50,000 manat + 100,000 manat + 20,000 manat = 370,000 manat

1. Qızılın dəyərləndirilməsi

Qızılın dəyərləndirilməsi adətən onun çəkisi, ərintisi və bazar qiymətindən asılıdır. Proses bir neçə addımdan ibarətdir:

- ❖ **Qızılın ərintisi:** Bu, qızılın saf olduğu dərəcəni göstərən bir göstəricidir və karatla və ya faizlə ifadə edilir. 24 karat qızıl saf sayılır, digər ərintilər, məsələn, 18 və ya 14 karat, başqa metal qarışıqları ehtiva edir.
- ❖ **Qızılın çəkisi:** Qızılın çəkisi qramla və ya unsiya ilə ölçülür. Çəkisi ən əsas amillərdən biridir.
- ❖ **Cari bazar qiyməti:** Qızılın qiyməti dünya bazarlarında dəyişir və bu, ümumi qiymətə əhəmiyyətli dərəcədə təsir edə bilər.

Nümunə: Əgər sizin 20 qram çəkisi olan 585 (14 karat) ərintili qızıl üzüyünüz varsa, qiymətləndirmə üçün qızılın hazırkı qiymətini bilmək lazımdır (məsələn, 1 qram qızıl 5 dollar). Beləliklə, yalnız qızılın dəyəri $20 \text{ q} * 5 \text{ dollar} = 100 \text{ dollar}$ olacaq, üstəlik, işin qiyməti və bəlkə də obyektin öz qiyməti əlavə ediləcək.

2. Zərgərlik məhsullarının dəyərləndirilməsi

Zərgərlik məhsulları yalnız metalın qiyməti ilə deyil, həm də dizayn, daşların keyfiyyəti, marka və məhsulun vəziyyəti ilə qiymətləndirilir. Dəyərləndirmədə bu amillər nəzərə alınır:

- ❖ **Material:** Qızıl, gümüş, platin və s. Həmçinin daşların növü, ölçüsü, təmizliyi və rəngi (məsələn, almazlar, rubylar, safirlər).
- ❖ **Marka:** Məşhur zərgər markalarından olan məhsulların (Cartier, Tiffany, Bulgari və s.) qiyməti xeyli artmış ola bilər.
- ❖ **Bazar:** Bəzi zərgərlik məhsullarına olan tələb bazara görə dəyişə bilər.

Nümunə: Bir karatlıq almazla bəzədilmiş 18 karat qızıldan hazırlanmış üzük və məşhur bir zərgər tərəfindən hazırlanmış bir məhsul, eyni çəkiddə olan adi üzükdən 5-10 dəfə baha ola bilər.

3. Antikvar əşyaların dəyərləndirilməsi

Antikvar əşyalar - tarix və mədəniyyət baxımından dəyərli və 100 ildən köhnə olan obyektlərdir. Antikvar əşyaların dəyərləndirilməsi bir neçə amildən asılıdır:

- ❖ **Yaş və mənşə:** Nə qədər köhnə və nadir olsa, o qədər qiymətli ola bilər.
- ❖ **Vəziyyət:** Xarici görünüş, zədələrin olması, bərpa işlərinin olub-olmaması və aşınma vəziyyəti əhəmiyyətlidir.
- ❖ **Nadirlik:** Bəzi əşyalar bənərsiz ola bilər, bu da onların qiymətini xeyli artırır.
- ❖ **Tarixi əhəmiyyət:** Məşhur şəxslər və ya tarixi hadisələrlə bağlı olan antikvar əşyaların qiyməti çox yüksək ola bilər.

Nümunə: 19-cu əsrdən olan bir rəsm əsəri, məşhur bir rəssam tərəfindən imzalanmışsa, ölçüləri və materialları eyni olan müasir bir əsərdən çox daha baha qiymətləndirilə bilər. Eyni zamanda sənət bazarı və kolleksionerlərin marağı da dəyərləndirməyə təsir edir.

Bu obyektlərin düzgün qiymətləndirilməsi üçün peşəkar qiymətləndiricilərə müraciət etmək vacibdir, çünki onlar bütün vacib amilləri nəzərə alaraq düzgün metodlardan istifadə edirlər. Qızıl və zərgərlik məhsullarının qiyməti adətən cari bazar məlumatlarına əsasən müəyyən edilə bilər, lakin antikvar əşyaların qiymətləndirilməsi tarix, nadirlik və obyektin vəziyyəti kimi faktorların nəzərə alınmasını tələb edir.

Obyektlərin hər birinin qiymətləndirilməsi müxtəlif meyarlara əsaslanır və yalnız bazar qiymətləri deyil, həm də digər amillər nəzərə alınmalıdır. Dəqiq qiymətləndirmə üçün mütəxəssislərə — zərgərlərə, antikvarlara və ya peşəkar qiymətləndiricilərə müraciət etmək tövsiyə olunur.

Zərgərlik əşyaları və antikvarların qiymətləndirilməsində risklər

Zərgərlik əşyaları və antikvarların qiymətləndirilməsi bir neçə əsas riskə malikdir. Bunlar qiymətləndirmə nəticələrinin düzgünlüyünə və etibarlılığına təsir edə bilər. Aşağıda ən əsas risklər göstərilmişdir:

1. Qiymətin səhv qiymətləndirilməsi riski

- ❖ **Bazar qiymətlərinin dəyişkənliyi:** Qızıl və qiymətli metallara olan qiymətlər əhəmiyyətli dərəcədə dəyişə bilər, bu da qiymətləndirmənin dəqiq olmasını çətinləşdirir, xüsusilə əgər qiymətləndirmə bazar qiymətləri qeyri-sabit olduğu bir vaxtda edilsə.
- ❖ **Antikvarların qiymətinin qeyri-müəyyənliyi:** Antikvar əşyalarının qiymətləndirilməsi tələbdən, nadirlikdən və obyektin vəziyyətindən asılıdır. Antikvar bazarı çox spesifik ola bilər, bu da qiymətləndirməni çətinləşdirir.
- ❖ **Tarixi məlumatların çatışmazlığı:** Nadir zərgərlik əşyaları və ya antikvarlarla bağlı bəzən satışlar və ya obyektin ilə bağlı kifayət qədər məlumat olmaya bilər, bu da qiymətləndirmə prosesini çətinləşdirir.

2. Saxta və saxtakarlıq riski

- ❖ **Saxtakarlıq və süni yaşlanma:** Zərgərlik əşyaları və antikvarlar saxtalaşdırıla və ya süni şəkildə yaşlandırıla bilər ki, bu da onların qiymətini əhəmiyyətli dərəcədə azaldar. Obyektin həqiqiliyini düzgün müəyyənləşdirə bilməmək yanlış qiymətləndirməyə səbəb ola bilər.
- ❖ **Dəqiq daşlar və metalları tanımaq:** Bəzən, qızıl və qiymətli daşları imitasiya edən materiallardan istifadə olunur. Məsələn, sintetik qiymətli daşlar orijinal daşlar kimi görünə bilər, lakin çox aşağı qiymətə malikdir.

3. Obyektin vəziyyəti ilə bağlı risklər

- ❖ **Zərər və zədələnmə:** Obyektlərin xarici görünüşü və vəziyyəti onların qiymətinə ciddi təsir göstərə bilər. Çatlamalar, cızıqlar, aşınmalar və ya digər zədələr əşyanın qiymətini əhəmiyyətli dərəcədə azalda bilər.
- ❖ **Bərpa işlərinin nəzərə alınmaması:** Bəzən əşyalar bərpa olunur və bu nəzərə alınmasa, onları daha qiymətli olaraq qiymətləndirmək mümkündür.

4. Qiymətləndirmənin subyektivliyi ilə bağlı risklər

- ❖ **Qiymətləndiricilərin yanaşmalarındakı fərqlər:** Qiymətləndirmə nəticələri hər qiymətləndiricinin şəxsi təcrübəsi və subyektiv amillərindən asılı olaraq dəyişə bilər.

Müxtəlif mütəxəssislər müxtəlif metodlardan istifadə edə bilər, bu da fərqli nəticələrə gətirib çıxara bilər.

- ❖ **Bütün faktorların nəzərə alınmaması:** Məsələn, obyektin tarixi və ya mənşəyi, fiziki vəziyyətlə birbaşa əlaqəsi olmasa belə, qiymətinə təsir göstərə bilər.

5. Hüquqi risklər

- ❖ **Sənədlər və mənşə:** Antikvar və ya zərgərlik əşyalarında mənşəyin təsdiqi əhəmiyyətli rol oynayır. Əgər sənədlər yoxdursa və ya obyektin mənşəyi ilə bağlı şübhələr varsa, qiymət aşağı düşə bilər.
- ❖ **Vergilər və rüsumlar:** Zərgərlik və ya antikvar əşyalarının satışı zamanı vergi öhdəlikləri yarana bilər ki, bu da son qiymətə təsir göstərə bilər. Qiymətləndirici qiymətləri müəyyən edərkən mümkün vergi və rüsumları nəzərə almalıdır.

6. Dəyişən standartlarla bağlı risklər

- ❖ **Standartların və qaydaların dəyişməsi:** Fərqli ölkələrdə zərgərlik əşyalarına olan tələblər müxtəlif ola bilər, məsələn, onların probası, nişanlanması və s. Bu, əşyaların qiymətinin yanlış qiymətləndirilməsinə səbəb ola bilər.

7. Fırıldaqcılıq riski

- ❖ **Satıcılar və alıcılar tərəfindən fıırıldaqcılıq:** Nadir hallarda qiymətləndirmə bilərəkdən yanlış və ya yanıltıcı məlumatlarla səhv edilə bilər, xüsusilə də satıcı və ya alıcı əşya haqqında vacib məlumatları gizlətmək və ya saxta məlumat vermək niyyətindədirsə.

Zərafət, zərgərlik əşyaları və antikvarların qiymətləndirilməsi yüksək peşəkarlıq tələb edir, çünki bu riskləri minimuma endirmək və düzgünlük təmin etmək vacibdir. Buna görə də etibarlı qiymətləndirmə üçün mütəxəssislərə müraciət etmək tövsiyə olunur, onlar etibarlı metodlardan istifadə edərək lazım olan biliklərə sahibdirlər.